

2. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2000 / За ред. С.Ф.Голова. – К., 2000. – 1272 с
3. Міжнародні стандарти фінансової звітності. Стислий виклад для керівників вищої ланки, аудиторських комітетів та рад директорів / Пе-рекл. з англ. За ред. С.Ф. Голова. – К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2010. – 78 с
4. Международные стандарты финансовой отчетности для государственного сектора // Международный центр реформ бухгалтерского учета. – 2001. – 335 с.
5. Голов С. Міжнародні стандарти фінансової звітності: зміни та поширення // Бух-галтерський облік і аудит. – 2010. – №8-9. – с 43-54.
6. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за між-народними стандартами. Практичний посібник. – К.: Лібра, 2004. -880 с
7. Моссаковська В. Гармонізація обліку // Бухгалтерський облік і аудит. – 2011. – №4. – с.24-32.

*Василенко М. М., магістрант ТНЕУ,
науковий керівник: к.е.н., доцент Серединська В.М.*

ГРОШОВІ ПОТОКИ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

В сучасних умовах фінансової кризи багато підприємств опинилися на межі банкрутства. Однією з причин такого стану можна назвати нерациональне управління грошовими коштами. Відомо, що рух грошових коштів є необхідною умовою діяльності підприємств, одним з визначальних факторів розвитку українських підприємств. Ефективність діяльності підприємства знаходиться в безпосередній залежності від того, наскільки швидко кошти, вкладені в активи, перетворюються в реальні гроші. Це актуалізує питання управління грошовими потоками підприємства.

Концептуальні основи сутності, виникнення та руху грошових потоків достатньо широко розглянуті в економічній літературі. Дослідженню проблематики грошових потоків присвятили свої роботи вчені – І.О. Бланк, О. Дзюблюк, Л.О. Коваленко, Л.О. Лігоненко, Поддєрьогін, Л. М. Ремньова, О.М. Сорокіна, Р.А. Слав'юк, О.О. Терещенко, Р.Б. Тянь, В. Ясишена, Л.С. Яструбецька, російські фахівці – В.В. Бочаров, Т.А. Бочарова, Є.В. Бикова та ін Разом з тим, що сучасною науковою школою ще не сформовано єдиної теоретичної бази, яка б охоплювала комплекс питань управління грошовими потоками підприємства. Крім того не вироблено

єдиного підходу до тлумачення категорії «грошові потоки», відсутні чіткі формулювання цілей і завдань управління грошовими потоками підприємств. Невирішені проблеми існують й у методиці аналізу, обліку і аудиту грошових коштів, які розглядаються вітчизняними і зарубіжними науковцями: Ф. Бутинцем, С. В. Єфіменком, М. Кужельним, В. Завгороднім, Н. Грабовою, Л. Лахтіоною, Г. Савицької, М. Пушкаря.

Функціонування підприємства є складним динамічним процесом, що є результатом неперервного циклічного руху грошових коштів. Здійснення фінансово-господарської діяльності пов'язане з надходженням і вибуттям грошових коштів та їх еквівалентів, які характеризують грошові потоки підприємства.

З переходом України до ринкових відносин велика увага стала зосереджуватися на новому понятті «грошовий потік». Пояснюється це тим, що в ринкових умовах господарювання потенційний власник повинен визначити як організувати поточне та перспективне управління фінансовою діяльністю, щоб забезпечити платоспроможність та фінансову стійкість підприємства.

Слід наголосити, що існують різні підходи до визначення поняття «грошовий потік». Вивчивши літературу, [1–2] можна стверджувати, що вітчизняні та закордонні науковці по-різному трактують визначення «грошові потоки» підприємства і внаслідок цього, по-різному, підходять до управління ним.

Бланк І. А. вважає: «Грошовий потік підприємства є сукупністю розподілених надходжень і виплат грошових коштів за окремими інтервалами періоду часу, що генеруються його господарською діяльністю, рух яких пов'язаний з факторами часу, ризику і ліквідності» [1 с. 17]

Згідно з МСБО № 7 «Звіт про рух грошових коштів» грошовий потік – це надходження і вибуття грошових коштів та їхніх еквівалентів. Аналогічне визначення подано в П(С)БО 4 [9].

Оскільки поняття грошового потоку є багатограним, то досить складним є його якісний аналіз, планування, прогнозування, контроль, регулювання та оптимізація на підприємствах. Тому виникає необхідність у структуризації, класифікації, а також визначенні функціонально-організаційних особливостей грошових потоків підприємства.

Класифікація – це процес розподілення об'єктів (процесів, явищ) за класами (групами, видами тощо) відповідно до визначених ознак.

Базовою формою структурування грошових потоків є виділення вхідних (CashInflows) та вихідних (CashOutflows) грошових потоків. Необхідність виокремлення як вхідного, так вихідного грошових потоків як окремого виду пояснюється, окрім функціонально-організаційних його особливостей, ще й методологічними потребами фінансового аналізу та управління грошовими потоками суб'єкта господарювання.

Вхідний грошовий потік є складовою сукупного грошового потоку суб'єкта господарювання в результаті здійснення його основної, інвестиційної та фінансової діяльності, що призводить до збільшення абсолютної величини грошових коштів та їх еквівалентів, які знаходяться у розпорядженні суб'єкта господарювання на певний момент часу. Вихідний грошовий потік в свою чергу призводить до зменшення абсолютної величини грошових коштів та їх еквівалентів.

Управління грошовими потоками на підприємстві є це сукупністю методів, інструментів і специфічних прийомів цілеспрямованого, неперервного впливу з боку фінансової служби підприємства на процеси акумуляції грошових коштів, їхнього витрачання та перерозподілу з метою збалансування його фінансово-господарської діяльності[8].

Головною метою управління грошовими потоками підприємств є сприяння ефективному функціонуванню, що передбачає досягнення стану фінансової рівноваги та максимізацію чистого грошового потоку. Відповідно до мети основні завданнями управління грошовими потоками полягають у формуванні достатнього обсягу грошових коштів відповідно до потреб реалізації господарської діяльності, досягнення збалансованості обсягів грошових потоків та синхронності їхнього формування в часі.

Процес управління грошовими потоками підприємства послідовно охоплює наступні основні етапи (рис.1):

1) Повнота і достовірність обліку грошових потоків підприємства і формування необхідної звітності. Цей етап управління покликаний реалізувати принцип інформативності, який дозволяє координувати функції і завдання різних служб підприємства.

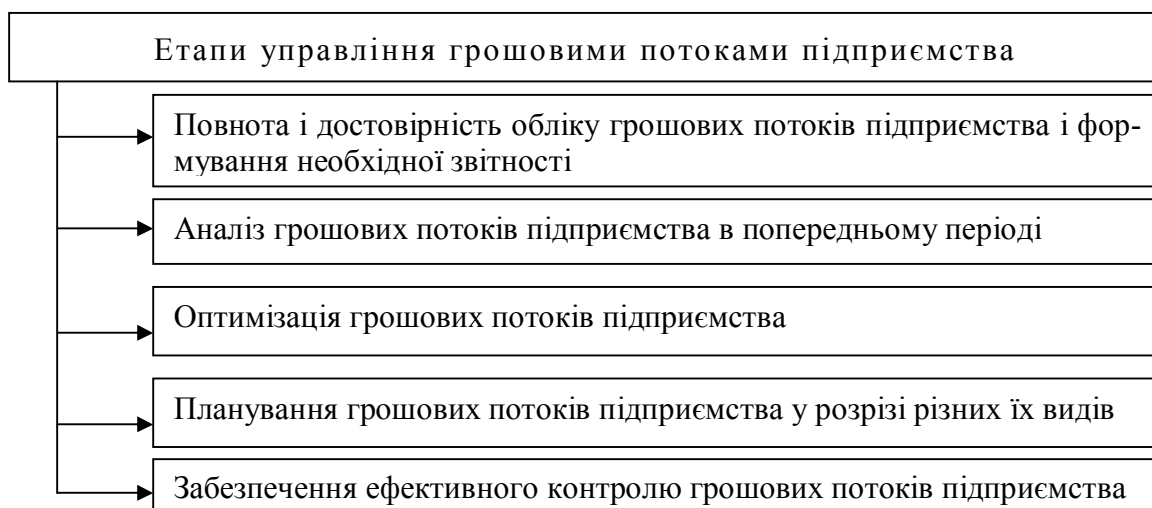


Рис. 1 Основні етапи управління грошовими потоками підприємства

2) Аналіз грошових потоків підприємства в попередньому періоді. Основною метою цього етапу є виявлення рівня достатності формування

коштів, ефективності їхнього використання, а також збалансованості позитивного і негативного грошових потоків підприємства в обсязі і в часі.

3) Оптимізація грошових потоків підприємства. Така оптимізація є однією з найважливіших функцій управління грошовими потоками, спрямованої на підвищення їхньої ефективності в майбутньому періоді. Найважливішими задачами цього етапу управління грошовими потоками є: виявлення і реалізація резервів, що дозволяють знизити залежність підприємства від зовнішніх джерел залучення коштів; досягнення більш повної збалансованості позитивних і негативних грошових потоків у часі і в обсягах, більш тісного взаємозв'язку грошових потоків за видами господарської діяльності підприємства; підвищення суми і якості чистого грошового потоку, що генерується господарською діяльністю підприємства.

4) Планування грошових потоків підприємства в розрізі різних їхніх видів. Таке планування носить прогностичний характер через невизначеність ряду вихідних його передумов. Тому планування грошових потоків здійснюється у формі різноманітних планових розрахунків при різних сценаріях розвитку вихідних факторів (оптимістичному, реалістичному, песимістичному).

5) Ефективний контроль грошових потоків підприємства. Об'єктом такого контролю є виконання планових завдань по формуванню обсягу коштів і їх витрат згідно передбачених напрямків; рівномірність формування грошових потоків у часі; ліквідність грошових потоків і їх ефективність. Ці показники контролюються в процесі моніторингу поточної фінансової діяльності підприємства[8].

Узагальнюючи вище викладене, можна стверджувати, що управління грошовими потоками є одним із найважливіших сегментів фінансової роботи на підприємстві, від ефективності організації якого залежать як поточні результати діяльності, так і майбутні темпи розвитку суб'єкта господарювання.

Список використаної літератури:

1. Бланк И.А. Управление финансовой стабилизацией предприятия: учебник / И. А. Бланк – К.: Ника-Центр, Эльга, 2003. – 246 с.
2. Быкова Е.В. Показатели денежного потока в оценке финансовой устойчивости предприятия / Е.В. Быкова // Финансы. – 2000. – № 2. – С. 56–59.
3. Коваленко С. О. Сутність грошових потоків та їх роль в управлінні фінансами підприємства / С. О. Коваленко // Науково-технічний збірник № 96. – 2010. – с. 328-332.
4. Литвинчук Т. В. Грошові потоки в системі управління підприємством / Т. В. Литвинчук // Вісник Хмельницького національного університету 2009. – № 6(1) – с. 86-90.

5. Мишко Л. Оптимізація грошових потоків як фактор економічного зростання підприємства / Мишко Л., Патерко Т., Політова І. // *Методи і моделі в управлінні фінансами*. – 2009. – № 2. – С. 75–79
6. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку [пер. з англ.; за ред. С. Ф. Голова]. – К.: ФПБАУ. –1998. – 736 с.
7. Олійник О. О. Управління процесом оптимізації грошових потоків агропромислових підприємств / О. О. Олійник // *Економіка та управління підприємством*. – 2010. – с. 59-63.
8. Островська Г. Й. *Фінансовий менеджмент: підручник* / Г. Й. Островська – Т.: Підручники і посібники, 2012. – 575 с.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів»: наказ Міністерства фінансів України № 87 від 31.03.99. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>

*Василько Ю.О., магістрант ТНЕУ,
науковий керівник: к.е.н., доцент Михайлишин Н.П.*

УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

Якість управління виробничими запасами залежить від своєчасного отримання менеджером достовірної інформації про їх стан і використання, яку надає управлінський облік.

Питання управлінського обліку запасів досліджували такі вітчизняні вчені: І.А. Белоусова, З.В. Гуцайлюк, С.Ф. Голова, З.В. Задорожний, Л.В. Нападовська, М.С. Пушкар, В.В. Сопко, М.Г. Чумаченко, П.М. Герасим та інші.

Стаття присвячена дослідженню та систематизації літературних джерел щодо проблем обліку виробничих запасів та діючої методики їх управлінського обліку.

Управлінський облік виробничих запасів акцентує увагу на кількісному визначенні зміни їх величини і покращенні їх кількісних характеристик. На відміну від традиційного обліку, коли увага бухгалтерів зосереджена лише на проблемах оцінки та достовірності оприбуткування і повного збереження запасів, управлінський облік має на меті доведення витрат на утримання запасів до мінімуму за умови повного забезпечення потреби [2].

В цьому аспекті створення ефективної системи управлінського обліку виробничих запасів на підприємстві передбачає:

- розробку форм внутрішньовиробничої звітності;
- розробку первинних документів, що відповідають специфіці діяльності підприємства;
- модернізацію системи документів і документообігу;